

Ìwé Dániẹ̀lì — Nọmbà Ọgọ̀rùn-ún Kan

Ijàkadì Títẹ̀sìwájú fún Ìdáláre nípa Igbàgbọ̀: Itúpalẹ̀ Itàn nípa Ìpẹ̀yìndà nínú Èsìn Pùròtẹ̀sítàntismù

Jeff Pippenger
2024-02-29

Ìhìn tí Àwọn Àgbà Jones àti Waggoner mú wá nínú ìṣòtẹ̀ 1888, ni ìhìn ìdáláre nípasẹ̀ igbàgbọ̀ ní òtítọ̀ gidì. Pùròtẹ̀sítàntì tí ó ti ṣọ̀ kùrò nínú òtítọ̀ n jiyàn pé ìdáláre tí ikú Kristi lórí àgbélébùú pèsè bo èniyàn mọ̀lẹ̀ nínú àwọn èṣẹ̀ rẹ̀, ṣùgbọ̀n pé èjẹ̀ Rẹ̀ kò kó àwọn èṣẹ̀ rẹ̀ kùrò ní tòótọ̀. Èkọ̀ èké yìí n fí iyọ̀kùrò èṣẹ̀ sí Àtúnwá Kejì, nígbà tí a ó sì yí àwọn èlẹ̀ṣẹ̀ padà ní ọ̀nà àrà òtítọ̀ bí ẹ̀ni pé nípasẹ̀ ìṣẹ̀ ìyanu. Pùròtẹ̀sítàntì tí ó ti ṣọ̀ kùrò nínú òtítọ̀ àti, ní ilànà àṣẹ̀ láti ọ̀dún 1957, Àdífẹ̀nítì Ládíkíà, n ṣọ̀ pé Kristi jẹ̀ Alàgbàpada wa nìkan ṣoṣo, ṣùgbọ̀n kí í ṣe Àpẹ̀rẹ̀ wa. Ọ̀dún kan ṣáájú 1888, Sister White kọ̀ ohun wọ̀nyí.

“Ọ̀kàn tuntun ni ẹ̀mi yóò fí fún yín, ẹ̀mi tuntun sì ni ẹ̀mi yóò fí sínú yín.’ Mo fí gbogbo ọ̀kàn mi gbàgbọ̀ pé a n yọ̀ Èmí Ọ̀lọ̀run kùrò nínú ayé, àti pé àwọn tí wọ̀n ti ní ìmọ̀lẹ̀ nílá àti àwọn ànfààní, tí wọ̀n kò sì lò wọ̀n dáadàa, ni a ó kọ̀kọ̀ fí sílẹ̀. Wọ̀n ti mú kí Èmí Ọ̀lọ̀run bínú kùrò lódò wọ̀n. Ìṣísẹ̀ Sátàní ní àsikò yìí nínú ìṣẹ̀ rẹ̀ lórí ọ̀kàn èniyàn, àti lórí àwọn ìjọ̀ àti àwọn orílẹ̀-èdè, yẹ kí ó mú gbogbo akẹ̀kọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ yá á lẹ̀nu gidigidi. Ọ̀pin ti súnṣmọ̀. Kí àwọn ìjọ̀ wa dídẹ̀. Kí agbára iyípadà ti Ọ̀lọ̀run jẹ̀ ohun tí a máa ní irírí rẹ̀ nínú ọ̀kàn àwọn ọ̀mọ̀ ẹ̀gbẹ̀ kọ̀ọ̀kan, nígbà náà ni a ó sì rí ìṣísẹ̀ jíjìnlẹ̀ ti Èmí Ọ̀lọ̀run. Ìdáríjì èṣẹ̀ nìkan kọ̀ ni àbájáde ikú Jẹ̀sù. Ó ṣe ẹ̀bọ̀ àilọ̀pin náà kí í ṣe nítórí pé kí a lè mú èṣẹ̀ kùrò nìkan, bí kò ṣe pé kí a lè tún ẹ̀dà èniyàn ṣe, kí a tún mú ẹ̀wà rẹ̀ padà, kí a tún un kọ̀ láti inú ahoro rẹ̀, kí a sì jẹ̀ kí ó yẹ̀ fún wíwà níwájú Ọ̀lọ̀run....”

“Kristi ni àtẹ̀gùn tí Jakọ̀bu rí, èyí tí ìpílẹ̀ rẹ̀ tẹ̀ lẹ̀ ilẹ̀, tí òkè rẹ̀ jùlọ̀ sì dé ọ̀run gíga jùlọ̀. Èyí fí ọ̀nà igbàlà tí a ti yàn hàn. A ní láti gun àtẹ̀gùn yìí ní ìpele dé ìpele. Bí ẹ̀nikẹ̀ni nínú wa bá ní gba igbàlà ní ikẹ̀yìn, yóò jẹ̀ nípa dídì mọ̀ Jẹ̀sù gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀ni tí ó dì mọ̀ àwọn ìpele àtẹ̀gùn. A ti ṣọ̀ Kristi di ọ̀gbọ̀n àti òdodo, iwẹ̀mímọ̀, àti iràpadà fún onígba gbogbo....”

“Àwọn kan yóò ṣubú ní ìṣubú búburú gidigidi lára àwọn tí wọ̀n rò pé wọ̀n dúró ṣínṣín nítórí pé wọ̀n ní òtítọ̀; ṣùgbọ̀n wọ̀n kò ní í gẹ̀gẹ̀ bí ó ti wá nínú Jẹ̀sù. Àìṣọ̀ra fún ìṣẹ̀jú kan lè ju ọ̀kàn èniyàn sínú ìparun tí a kò lè tún ṣe padà. Èṣẹ̀ kan a máa darí sí èkejì, èkejì sì n pèsè ọ̀nà fún ẹ̀kẹ̀ta, bèẹ̀ ni ó sì n lẹ̀ lẹ̀wọ̀lẹ̀wọ̀. Ó yẹ̀ kí àwà, gẹ̀gẹ̀ bí àwọn ojìṣẹ̀ olóòtítọ̀ ti Ọ̀lọ̀run, máa bè ẹ̀ lódò Rẹ̀ nígbà gbogbo kí a lè jẹ̀ ẹ̀ni tí agbára Rẹ̀ n pa mọ̀. Bí a bá yá kùrò ní ojùṣe ní iwọ̀n ika kan ṣoṣo, a wá nínú ewu láti tẹ̀sìwájú nínú ọ̀nà èṣẹ̀ tí ó parí ní ìdálẹ̀bi àinípẹ̀kun. Ìrètí wá fún olúkúlùkù wa, ṣùgbọ̀n ní ọ̀nà kan ṣoṣo—nípa dí ara wa mọ̀ Kristi, àti lílo gbogbo agbára wa láti dé sí ìpẹ̀yà iwà Rẹ̀.”

“Èsìn-onírelẹ̀-oníwà-rere yìí, tí n fí èṣẹ̀ ṣe ohun kékeré, tí ó sì n máa gbé ifẹ̀ Ọ̀lọ̀run sí èlẹ̀ṣẹ̀ lárugẹ̀ nígbà gbogbo, n fún èlẹ̀ṣẹ̀ ní igboya láti gbà pé Ọ̀lọ̀run yóò gbà á là nígbà tí ó sì n bá a ló nínú èṣẹ̀, tí ó sì mọ̀ pé èṣẹ̀ ni. Ọ̀nà yìí ni ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn tí n jẹ̀wọ̀ pé àwọn gbà òtítọ̀ isinsin yìí gbà n hùwà. A ti ya òtítọ̀ sọ̀tọ̀ kùrò nínú igbésí ayé wọ̀n, èyí sì ni ìdí tí kò fí ní agbára mọ̀ láti dá

ọkàn lébi kí ó sì yí i padà. Ó gbọdò jẹ pé a fi gbogbo okun ara, ẹmí, àti iṣan wa sí i láti fi ayé sílẹ̀, àṣà rẹ̀, iṣe rẹ̀, àti ònà iṣòṣò rẹ̀....”

“Níwòn bí ẹ̀ bá fi ẹ̀ṣẹ̀ sílẹ̀, tí ẹ̀ sì n lo iḡbàgbò aláàyè, ọ̀rò ọ̀pọ̀lopọ̀ àwọn ibùkún ọ̀run yóò jẹ̀ tiyín.” Selected Messages, iwé 3, 155.

Èsìn èké “onínú-rere lásán” ti Pùròtèsítàntì àtẹ̀yinwá tí ó ti ṣubú kúrò ní iḡbàgbò ni a fi múlẹ̀ gégé bí ẹ̀kọ̀ àṣe ní ibèrẹ̀ iran kẹ̀rìn ti Adventism ní ọ̀dún 1957. Ó gbékalẹ̀ ìtumò kan ti idáláre tí ó “ń mú kí ẹ̀lẹ̀ṣe gbà pé Ọ̀lórún yóò gbà á là bí ó tilẹ̀ ń bá a lọ nínú ẹ̀ṣe.” Àgbélébùú nàà kò wa pé “idárijì ẹ̀ṣe kì í ṣe àbájáde kan ṣoṣo ti ikú Jèsù,” nítorí pé “Ó ṣe ebo àilópin nàà kì í ṣe nítorí kí a lè mú ẹ̀ṣe kúrò nikan, ṣùgbón pẹ̀lú kí a lè tún iwà ẹ̀dá èniyàn ṣe padà, kí a tún fi ẹ̀wà ṣe é, kí a tún kò ọ̀ láti inú ahoro rẹ̀, kí a sì mú un yẹ̀ fún wíwà ní iwájú Ọ̀lórún.”

Ìṣòtẹ̀ ọ̀dún 1957 fi hàn pé irúgbìn iṣòtẹ̀ tí a gbìn ní 1863, tí ó sì hù jáde lẹ̀yìn nàà ní 1888, tí a sì tún fi omi rò ọ̀ lẹ̀yìn nàà pẹ̀lú iránṣe àròṣo tí iwé tí a tẹ̀ jáde ní 1919 (The Doctrine of Christ) dúró fún, ti mú ẹ̀so jáde níkeyin gégé bí ikéde gbangba pé “iḡbàgbò àwọn olódodo” àkókó tí àwòrán rẹ̀ wà nínú tábilì méjì Hábákúkù, ni a ti yọ̀ kúrò báyi, tí a sì fi ìtumò tí a ti bajẹ̀ ti “idáláre nípa iḡbàgbò” tí ó wà nínú Pùròtèsítàntì apẹ̀yindà rọ̀pò rẹ̀. Wólì aláigbòrán láti Júdá ti padà sí àpẹ̀jo àwọn ẹ̀lẹ̀yà, ó sì ti bá wólì èké ti Bètẹ̀lì jẹun.

Ifiranṣe sí ijọ Laodicea, èyí tí a kókó gbé kalẹ̀ fún iṣisẹ̀ àwọn Millerite ní ọ̀dún 1856, tí a sì tún gbé e kalẹ̀ lẹ̀kkan sí i fún ijọ Laodicea ní ọ̀dún 1888, ni a kò ní gbogbo iḡbésẹ̀ ọ̀nà. Ifiranṣe nàà ti Jones àti Waggoner, èyí tí gégé bí Sister White ṣe sọ, jẹ̀ mejeeji ifiranṣe sí Laodicea, àti ifiranṣe idáláre nípa iḡbàgbò, ni a kò, lóri èrò pé àwọn ọ̀lòtẹ̀ tí wón ń kò ọ̀, ní tòótó ń dáàbò bo àwọn àmì-ààlà àtíjò! Àwọn àmì-ààlà tí wón ń dáàbò bo nàà jẹ̀ ipilẹ̀ kan tí wón fi iṣe ọ̀wọ̀ èniyàn tiwón kò, èyí tí a kò sórí iyanrìn.

Ìhìnrere “idáláre nípa iḡbàgbò” tí Jones àti Waggoner gbé kalẹ̀ ní 1888, ní nínú rẹ̀ òtítọ̀ ihìnrere tòótó, èyí tí ó fi hàn pé àwọn tí a dá láre, ni a tún sọ di mímọ̀ pẹ̀lú. Ó tẹnu mó ọ̀n pé láti dá èniyàn láre ni kí a “ní tòótó” sọ ọ̀ di mímọ̀, kì í ṣe pé kí a kàn “kéde” rẹ̀ ní ti òfin pé ó jẹ̀ mímọ̀. Ihìnrere Jones àti Waggoner, èyí tí Sister White sọ pé ọ̀n ti ń gbé kalẹ̀ fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún kí iṣòtẹ̀ 1888 tó wáyé, fi hàn pé nígbà tí a bá fi idáláre kà sí èniyàn, ní àkókò kan nàà ni a tún ń pín iṣòdímímọ̀ fún un.

Kò lè rí bèẹ̀ ní òmiràn, nítorí pé idáláre àti iwènùmọ̀ ni a ń mú ṣe nípasẹ̀ iwàláàyè Èmí Mímọ̀ nínú onígbàgbò. Idáláre àti iwènùmọ̀ jẹ̀ ọ̀rò méjì péré tí ń ṣàpẹ̀júwe èròjà méjì ti iṣe kan ṣoṣo tí a ń mú ṣe nínú onígbàgbò nípasẹ̀ iwàláàyè Èmí Mímọ̀.

Ó jẹ̀ ọ̀rò pátó tí Mose sọ ni àwọn ọ̀lòtẹ̀ Kora kò, tí a tún kò sílẹ̀ ní 1856, lẹ̀yìn nàà sí i tún kò ní 1888, àti pé nígbà nàà ni a fi í gbé kalẹ̀ ní gbangba gégé bí ẹ̀kọ̀ iḡbàlà ti Adventismu Laodikea ní 1957. Iṣòtẹ̀ tí ń bá a lọ yí mú kí Ọ̀lórún rẹ̀wèsì, nítorí àwọn èniyàn nàà wí pé, “Gbogbo ẹ̀ni tí ń ṣe búburú ni ó dára ní ojú Olúwa, ó sì ní inú-dídùn sí wọn; tabí pé, Níbo ni Ọ̀lórún idájọ̀ wà?”

Wón sọ pé, “àwọn tí ń ṣeṣe ṣeṣe ni a dá láre nípa ẹ̀jẹ̀ Kristi, Ọ̀lórún sì ní inú-dídùn sí wọn, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé wón ń bá ẹ̀ṣe lọ.” Èyí ni itanjẹ̀ ẹ̀mí tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú ọ̀rò sí Laodikea (àwọn èniyàn tí a ti dá lẹ̀jọ̀), nítorí pé láika òtítọ̀ nàà sí pé Kristi pé àwọn ará Laodikea ní “aláinirẹ̀tí, àti aláiláánú, àti tálákà, àti afọ̀jú, àti ihòhò,” wón gbàgbò pé àwọn jẹ̀ “ọ̀lòrò, tí wón sì pò sí i ní ọ̀rò, tí wón kò sì nílò

ohun kan.” Ní ipò bèẹ̀ sì ni, ní tòótó, wọn ti fẹ̀rẹ̀ jẹ́ kí a tú wọn jáde kúrò ní ẹ̀nu Olúwa.

Àwọn olóótító nínú ìtàn Millerite tí wọn ti fara da ìrírí ìdálẹ̀kọ̀ ọ̀kọ̀kọ̀ ní ọ̀dún 1844 kojá, gégé bí a ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ wọn nípa Jeremiah nínú orí kẹ̀ẹ̀dógún, ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dógún sí mọ̀kànlélógún, gégé bí àwọn olóótító akẹ̀kọ̀ ilé-ìjòsìn, tí a ti ẹ̀ ilé rí fún pé bí wọn kò bá padà sí “ìpéjọ̀ àwọn ẹ̀lẹ̀yà,” wọn yóò di “ẹ̀nu” Ọ̀lórún, wọn padà sí “ìpéjọ̀ àwọn ẹ̀lẹ̀yà” (ẹ̀yí tí wolú ẹ̀ké ti Beteli ẹ̀pẹ̀rẹ̀), wọn sì yí padà di ará Laodicea, ní etí jìjẹ̀ tú wọn jáde kúrò nínú ẹ̀nu Ọ̀lórún, wọn kò sì mọ̀ ọ̀.

Ipò Adventismu ti Laodicea ní September 11, 2001, ni a fi ẹ̀pẹ̀rẹ̀ rẹ̀ pẹ̀lú ipò àwọn Protestant ní August 11, 1840. Àwọn ìtàn méjèjèjì wọ̀nyí ni a tún fi ẹ̀ ẹ̀pẹ̀rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn Júú aláríyànjiyàn, nígbà tí Ẹ̀mí Mímọ̀ sọ kalẹ̀ ní ìrìbọ̀mi Kristi. Nínú ọ̀kọ̀ọ̀kan àwọn ìtàn méteẹ̀ta náà, àwọn ẹ̀niyàn tí a ti yàn tẹ̀lẹ̀ ni a kojá lọ, tí a sì n kojá lọ bá yí. Ọ̀jìsẹ̀ Májẹ̀mú ní ọ̀kọ̀kọ̀ Johanu Oníbatiste, ni yóò wọ̀ inú májẹ̀mú pẹ̀lú àwọn ẹ̀ni tí Peteru pè ní “ìran àyànfẹ̀.”

Şùgbọ̀n ẹ̀yin jẹ́ ìran àyànfẹ̀, ẹ̀gbé àlùfáà ọ̀ba, orílẹ̀-èdè mímọ̀, ẹ̀niyàn tí a yà sọ̀tọ̀; kí ẹ̀ lè máa fihàn àwọn ìyin ẹ̀ni tí ó pè yín jáde kúrò nínú ọ̀kùnkùn sínú ìmọ̀lẹ̀ àgbàyanu rẹ̀: Ẹ̀yin tí tẹ̀lẹ̀ kí í ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀niyàn kan rí, şùgbọ̀n tí ẹ̀yin nísinsin yí jẹ́ ẹ̀niyàn Ọ̀lórún: ẹ̀yin tí kò rí àánú gbà rí, şùgbọ̀n tí ẹ̀ni rí àánú gbà nísinsin yí. 1 Peteru 2:9, 10.

Peteru n fi àwọn ẹ̀niyàn àyànfẹ̀ tuntun ti ọ̀kọ̀kọ̀ rẹ̀ hàn, ẹ̀yí tí ó jẹ́ ijọ̀ Kristeni nígbà náà. A ti yàn wọn gégé bí “ìran àyànfẹ̀,” ní ọ̀kọ̀kọ̀ kan nígbà tí Kristi àti Johanu Oníbatisiti méjèjèjì sọ̀ àwọn ẹ̀niyàn àyànfẹ̀ àtíjọ̀ di ìran ejò olóró.

Ẹ̀yin ìran paramólẹ̀, báwo ni ẹ̀yin tí ẹ̀ jẹ́ ẹ̀ni búburú ẹ̀ lè máa sọ̀ ohun rere? nítorí nínú ọ̀kúnnya ọ̀kàn ni ẹ̀nu ti n sọ̀rọ̀. Mátiù 12:34.

Ìran tí a kojá lọ jẹ́ “ìran àwọn paramólẹ̀,” ẹ̀yí tí ó jẹ́ ẹ̀pẹ̀rẹ̀ Sátáni—eranko afàyàfà nínú àsọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì. Ìran tí a kojá lọ ti fi ọ̀kọ̀kọ̀ ìdánwò wọn kún ife wọn, àti pé nípasẹ̀ ìran méréin wọn ti wọ̀ inú iwà paramólẹ̀ náà pátápátá. Wọn ti dá iwájú àgbèrè rú. Ẹ̀yí ni ìdí tí àwọn àgbà ọ̀kùnrin márùn-ún-dín-lọ̀gbọ̀n nínú Ìsíkíẹ̀lì orí kejọ̀ fi múra tán láti foríbalẹ̀ fún oòrùn. Wọn ti ẹ̀ àgbékalẹ̀ iwà ẹ̀dá ti pòòpù.

“A ti rán isẹ̀ ihinrere ángẹ̀lì kẹ̀ta jáde sí ayé, ní kílò fún ẹ̀niyàn kí wọn má ẹ̀ gba ààmì eranko náà tàbí ti èrè rẹ̀ ní iwájú orí wọn tàbí ní ọ̀wọ̀ wọn. Láti gba ààmì yí tùmọ̀ sí láti dé sí ipinnu kan náà gégé bí eranko náà ti ẹ̀, àti láti gbé àwọn èrò kan náà lárugẹ̀, ní itakò tààrà sí Ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún.” Review and Herald, July 13, 1897.

Àmì eranko náà ni àmì ọ̀kùnrin ẹ̀sẹ̀ náà, ẹ̀ni tí í ẹ̀ pòòpù ti Róòmù àti aşojú ayé ti Sátáni. Láti wá sí inú ìrònú kan náà pẹ̀lú eranko náà ni láti wá sí inú ìrònú kan náà pẹ̀lú Sátáni, ẹ̀ni tí a fi paramólẹ̀ ẹ̀pẹ̀rẹ̀.

“Láti rí èrè ayé àti ọ̀lá ayé mú dájú, a mú ijọ̀ lọ láti wá ojúrere àti itilẹ̀yìn àwọn ẹ̀ni nílá ilẹ̀ ayé; àti pé, nípa bèẹ̀ tí ó ti kọ̀ Kristi sílẹ̀, a tán án láti fi ìgbọ̀ràn àti isòtító rẹ̀ fún aşojú Sátáni—bişọ̀bù ti Róòmù.” The Great Controversy, 50.

Nínú ìran ikeyin ti àwọn ẹ̀niyàn tí a ti yàn tẹ̀lẹ̀ rí, iwà wọn n fi iwà Satani hàn. “Ìran tí a yàn” tí ní ọ̀kọ̀kọ̀ isàájú kí í ẹ̀ ẹ̀niyàn Ọ̀lórún, ni a yàn nípasẹ̀ ilàna ìdánwò, iwẹ̀nùmọ̀, àti imímọ̀. Àwọn tí ó bá

borí nínú ilàna idánwò náà ni a yàn láti wá nínú ibásepo májèmu pèlú Olórùn. Olúwa wọ inú májèmu pèlú ijo Kristeni, léyin náà pèlú Adventismu Millerite, ó sì tún se bée pèlú egberún méjilélogóji àti egberún mérin náà.

Nígbà tí Olúwa bá wọ inú májèmu pèlú àwọn èniyàn Olórùn tí a seşe yàn (àwọn tí ní igbà àtijó kì í se èniyàn Olórùn), ó máa tò wọn wá gégé bí Ojise Májèmu náà. Nínú okòkan àwọn itàn méta tí n mú Máláki orí keta se, ojuse kan wá tí n pèsè onà sílè fún Ojise Májèmu náà. Ojise akokó ni Johanu Onibatisi, eni tí ó jé apeere isawon fun ojuse keji ati keta. Ojise keji ni William Miller. Papo, awon abuda asotele ti Johanu Onibatisi ati William Miller n fi awon abuda ojuse ti n pèsè onà sílè fún Ojise Májèmu náà hàn, kí ó lè wá wọ inú májèmu pèlú egberún mokanlá-dín-logorin.

Àwọn ojise méta tí n pèsè onà fún Kristi, eni tí í se Ojise Májèmu, láti wá sí ténpilì Rẹ lójiji, n sapeere ise kan tí a n se ní akokò idájó iwadii, tí ó sì parí ní idájó imuse.

“Ní awon ojo ikeyin ninu itan ayé yi, májèmu Olórùn pèlú àwọn èniyàn rẹ tí n pa awon ofin re mo ni a ó tún se. ‘Ní ojo náà ni emi yóò se májèmu fún wọn pèlú àwọn eranko igbó, àti pèlú àwọn eyẹ ojú orun, àti pèlú àwọn ohun tí n rà kalé lóri ilẹ: emi yóò sì fọ orun àti idà àti ogun kúrò ní ilẹ ayé, emi yóò sì mú kí wọn dùbúlẹ ní àlàáfia. Èmi yóò sì fẹ ọ fún ara mi tí tí láá; bée ni, emi yóò fẹ ọ fún ara mi nínú òdodo, àti nínú idájó, àti nínú inú-rere onifee, àti nínú àánú. Èmi yóò sì fẹ ọ fún ara mi nínú isòtító; iwọ yóò sì mo Olúwa.’”

“Yóò sì seşe ní ojo náà, emi yóò gbó, ni Olúwa wí, emi yóò gbó awon orun, awon náà yóò sì gbó ayé; ayé náà yóò sì gbó okà, àti wàini, àti oróró; awon náà yóò sì gbó Jésiréli. Èmi yóò sì fún un ní irúgbìn fún ara mi ní ilẹ; emi yóò sì saánú eni tí kò rí àánú gbà rí; emi yóò sì sọ fún awon tí kì í se èniyàn mi pé, Iwo ni èniyàn mi; awon náà yóò sì wí pé, Iwo ni Olórùn mi.’ Hosea 2:14–23.”

“Ní ojo náà,... àjekù Israeli, àti awon tí ó ti sá bọ nínú ilé Jakobu,... yóò gbekèlé Olúwa, Eni Mímọ ti Israeli, ní òtító.’ Isaiah 10:20. Láti inú ‘gbogbo orilẹ-èdè, àti eyà, àti ahon, àti èniyàn’ awon kan yóò wá tí yóò fi ayọ dáhùn sí iransé náà pé, ‘E bẹrù Olórùn, kí e sì fi ògo fún un; nitorí pé wákàti idájó rẹ dé.’ Wọn yóò yipadà kúrò lodò gbogbo orisha tí n de wọn mo ayé yi, wọn yóò sì ‘jòsin fún un tí ó dá orun, àti ayé, àti okun, àti awon isun omi.’ Wọn yóò tú ara wọn sílẹ kúrò nínú gbogbo idékùn, wọn yóò sì dúró níwájú ayé gégé bí awon apeere iranú Olórùn. Ní igboran sí gbogbo ohun tí Olórùn beère, awon ángeli àti èniyàn yóò mo wọn gégé bí awon tí ‘n pa awon ofin Olórùn mo, àti igbagbó Jesu.’ Revelation 14:6–7, 12.”

“Wò ó, ojo n bọ, ni Olúwa wí, nígbà tí alágbède yóò bá olukòrè dé, àti eni tí n tẹ àjàrà yóò bá eni tí n fún irúgbìn dé; awon okè yóò máa sànti wàini didun, gbogbo awon gerere okè yóò sì yo. Èmi yóò sì mú igbèkùn awon èniyàn mi Ísráeli padà [yí i padà], wọn yóò sì tún awon ilú ahoro kó, wọn yóò sì máa gbé inú wọn; wọn yóò gbin awon ogbà àjàrà, wọn yóò sì mu oti wàini wọn; wọn yóò tún se awon ogbà, wọn yóò sì jé eso wọn. Èmi yóò sì gbin wọn sí ilẹ wọn, a kì yóò sì tún fà wọn tu kúrò ní ilẹ wọn tí mo fi fún wọn mo, ni Olúwa Olórùn rẹ wí. Amosi 9:13–15.” Review and Herald, February 26, 1914.

Máláki orí keta ni a mú se ní akokò Kristi, àti ní akokò awon Mileráiti, awon itan méjèjì náà sì n safhàn imuse re ní awon ojo ikeyin. Sister White fi imuse Máláki orí keta bá ise Kristi ti iwenumo

ténpili mu.

“Nínú iwènumọ́ ténpili kúrò lówọ́ àwọn olùrà àti àwọn olùtà ayé, Jèsù kede isẹ́-iránṣẹ́ Rẹ̀ láti wẹ̀ ọkàn mọ́ kúrò nínú ibàjẹ́ èṣẹ̀,—kúrò nínú àwọn ifẹ́ ti ayé, àwọn ifẹ́kúfẹ́ amúnisín ara-ẹni, àwọn iwà búburú, tí ń bà ẹmí jẹ. A tọka sí Malaki 3:1–3.” The Desire of Ages, 161.

Ìwènù mímọ́ ténpili náà nípasẹ̀ Kristi sàfihàn isẹ́ Rẹ̀ ti iwènù mímọ́ ọkàn ẹlẹ́ṣẹ̀ tí ó ronúpiwàdà. Nínú isẹ́-iránṣẹ́ Rẹ̀ láàárín àwọn èniyàn, Ó wẹ̀ ténpili ayé mọ́ lẹ̀meji.

“Wòlì náà wí pé, ‘Mo sì rí angẹli m̀íràn sọkalẹ̀ láti ọrun wá, ẹni tí ó ní agbára nílá; a sì fi ògo rẹ̀ tan ilẹ̀ ayé mọ́lẹ̀. Ó sì kígbẹ̀ gidigidi pẹ̀lú ohùn alágbára, wí pé, Bábílóni nílá náà ti ṣubú, ó ti ṣubú, ó sì di ibùgbé àwọn ẹmí èsù’ (Ìfihàn 18:1, 2). Èyí ni ihìn isẹ́ kan náà tí a fi fún angẹli kejì. Bábílóni ti ṣubú, ‘nítorí ó mú kí gbogbo orílẹ̀-èdè mu nínú wáini ibínú àgbèrè rẹ̀’ (Ìfihàn 14:8). Kí ni wáini náà?—Àwọn ẹ̀kọ́ ẹ̀ké rẹ̀. Ó ti fi ojọ́ isinmi ẹ̀ké fún ayé dípò ojọ́ isinmi tí ọ̀fin kẹrin pàsẹ̀, ó sì tún irọ́ náà ṣe tí Sátáni kòkọ́ sọ fún Èfà ní Èdeńi—àikú àdáyéba ti ọkàn. Ọ̀pọ̀lopọ̀ àṣiṣe m̀íràn tí ó jọ́ irú rẹ̀ ni ó ti tú ká síbi jìná àti síbi tó gbòòrò, ‘ń kọni gégé bí ẹ̀kọ́ ní àwọn àṣe èniyàn’ (Mátíù 15:9).”

“Nígbà tí Jèsù bèrẹ̀ isẹ́ iránṣẹ́ Rẹ̀ ní gbangba, Ó wẹ̀ Ténpili náà mọ́ kúrò nínú àbàwí mímọ́ rẹ̀ tí ó kún fún ẹ̀gàn-ọ̀lọrun. Láàárín àwọn isẹ́ ikeyin iránṣẹ́ Rẹ̀ ni iwènumọ́ Ténpili náà ní igbà kejì. Bákán náà, nínú isẹ́ ikeyin fún ikilọ́ fún ayé, a ṣe ikéde méjì tí ó yàtò síra sí àwọn ijọ́. Iránṣẹ́ ángẹli kejì ni pé, ‘Bábílóni ti ṣubú, ti ṣubú, ilú nílá náà, nítorí pé ó mú kí gbogbo orílẹ̀-èdè mu nínú wáini ibínú àgbèrè rẹ̀’ (Ìfihàn 14:8). Àti nínú igbe nílá ti iránṣẹ́ ángẹli kẹta, a gbọ́ ohùn kan láti ọrun wí pé, ‘È jade kúrò nínú rẹ̀, ẹyin èniyàn mi, kí ẹ má bàa jẹ́ alábápin nínú èṣẹ̀ rẹ̀, àti kí ẹ má bàa gba nínú àwọn àjàkálẹ̀-àrùn rẹ̀. Nítorí èṣẹ̀ rẹ̀ ti dé ọrun, Ọ̀lọrun sì ti rántí àìṣòdodo rẹ̀’ (Ìfihàn 18:4, 5).” Selected Messages, iwé 2, 118.

Nínú imúṣe Maláki orí kẹta, Johanu Onítẹ̀bomi ni iránṣẹ́ tí ó pèsè ọ̀nà sílẹ̀ fún Jèsù, gégé bí Iránṣẹ́ Májẹ̀mú, láti wá sí ténpili Rẹ̀ lójìjì kí ó sì wẹ̀ é mọ́ ní ẹ̀meji. Nínú isẹ́-iránṣẹ́ Rẹ̀ tí ó pé ọ̀dún mẹta àtààbò, Ó wẹ̀ ténpili mọ́ ní ibèrẹ̀ àti ní ọ̀pin isẹ́-iránṣẹ́ Rẹ̀, báyii Ó sì fi hàn pé isẹ́ iwènumọ́ náà ní ibèrẹ̀ kan tí ń sojú ọ̀pin. Jèsù máa ń fi ibèrẹ̀ sàpepepe ọ̀pin ní gbogbo igbà, àti ní ibamu pẹ̀lú isẹ́ Rẹ̀ gégé bí Alfa àti Omega, ọ̀dún mẹta àtààbò náà bèrẹ̀, ó sì parí pẹ̀lú iwènumọ́ ténpili kan.

Ní ọ̀pin ọ̀dún mẹta àtààbò náà, Ó ta èjẹ̀ tí ó fi mú májẹ̀mú náà dúró ṣinṣin, èyí tí ó mú àsoṭẹ̀lẹ̀ Dániẹ̀lì orí kẹsàn-án ṣe pé, Ọ̀un yóò fi májẹ̀mú múlẹ̀ pẹ̀lú ọ̀pọ̀lopọ̀ fún ọ̀sẹ̀ kan, ní àárín èyí tí a ó sì gé e kúrò.

Léyìn ọ̀sẹ̀ méjilélógóta náà ni a ọ́ gé Mèsáyà kúrò, sùgbón kí í ṣe nítorí ara rẹ̀; àwọn èniyàn ọ̀mọ-aládé tí yóò wá sì yóò pa ilú náà àti ibi mímọ́ run; ọ̀pin rẹ̀ yóò sì wá pẹ̀lú ikún omi, tí tí dé ọ̀pin ogun ni a ti pinnu idahoro. Ọ̀un yóò sì fi májẹ̀mú náà múlẹ̀ fún ọ̀pọ̀ èniyàn fún ọ̀sẹ̀ kan; ní àárín ọ̀sẹ̀ náà yóò mú ẹ̀bọ́ àti ọ̀rẹ̀ dákẹ̀, àti nítorí itànkálẹ̀ ohun iríra yóò sọ ọ́ dí ahoro, àní tí tí dé iparí, àti ohun tí a ti pinnu ni a ọ́ dà sórí ahoro náà. Danieli 9:26, 27.

A ó tẹ̀síwájú ikẹkọ̀ọ́ yìi nínú àpilẹ̀kọ́ tí ó kàn.

“Ojú-iwé léyìn ojú-iwé ni a lè kọ nípa àwọn nńkan wọnyí. Gbogbo àwọn àpẹjọ́ nílá ni a ń fi iwúkàrà àwọn ilàna àitọ́ kan náà hù. ‘Nítorí àwọn ọ̀lọ̀rọ́ inú rẹ̀ kún fún iwà ipá, àwọn olùgbé

inú rẹ̀ sí tí sọ̀ èké, ahọ̀n wọ̀n sí jẹ́ ẹ̀tàn ní ẹ̀nu wọ̀n.’ Olúwa yóò sìşẹ̀ láti wẹ̀ ijọ̀ rẹ̀ mọ̀. Mo sọ̀ fún yín ní òtítọ̀, Olúwa fẹ̀rẹ̀ yí padà, ó sì fẹ̀rẹ̀ yí ká ní àwọ̀n ilé-işẹ̀ tí a fi orúkọ̀ rẹ̀ pè.”

“Gẹ̀gẹ̀ bí ilàna iwẹ̀nùmọ̀ yíi yóò ti bèrẹ̀ láipẹ̀ tó bẹ̀, èmi kò lè sọ; şùgbọ̀n a kì yóò pé sí i láti fà á sẹ̀yìn. Ẹ̀ni tí afẹ̀fẹ̀ ifókánsí rẹ̀ wà ní ọ̀wọ̀ rẹ̀ yóò wẹ̀ tẹ̀npìlì rẹ̀ kúrò nínú ibàjẹ̀ iwà rẹ̀. Yóò sí fọ̀ pápá ipakà rẹ̀ mọ̀ pátápátá. Ọ̀lọ̀run ní ẹ̀jọ̀ lòdì sí gbogbo àwọ̀n tí n ẹ̀ şe àidájọ̀ kékèké jù lọ; nítorí ní sịşẹ̀ bẹ̀ ni wọ̀n ti kọ̀ àşẹ̀ Ọ̀lọ̀run sílẹ̀, wọ̀n sí n fi ipín wọ̀n nínú ẹ̀tùtù irékojá sínú ewu, iràpadà tí Kristi ti gbé lẹ̀ ara rẹ̀ láti şe fún gbogbo ọ̀mọ̀kùnrin àti ọ̀mọ̀bìnrin Ádámù. Şé yóò san án láti gba ọ̀nà tí ó jẹ́ iríra níwájú Ọ̀lọ̀run? Şé yóò san án láti fi iná àjẹ̀jì sínú àwo turari yín láti fi rúbọ̀ níwájú Ọ̀lọ̀run, kí ẹ̀ sí wí pé kò şe iyàtọ̀ kankan?”

“Kí í şe gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀tò Ọ̀lọ̀run ni kí a kó ohun púpọ̀ tó bẹ̀ jọ̀ sí Battle Creek. Ipò nńkan tí ó wà nísinsin yíi ni a fihàn fún mi tẹ̀lẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ikilọ̀. Ọ̀kàn mi n şàisàn nítorí àfihàn náà. Olúwa fi àwọ̀n ikilọ̀ hàn láti dèna ipò ibàjẹ̀ ọ̀kàn yíi, şùgbọ̀n a kò fetí sí wọ̀n. ‘Èyin ni iyọ̀ ayé: şùgbọ̀n bí iyọ̀ bá ti pàdánù adùn rẹ̀, kín ni a ó fi tún un şe iyọ̀? Látigbà náà lọ̀ kò tún ye fún ohunkóhun mọ̀, bí kò şe kí a jù ú síta, kí a sì tẹ̀ ẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀şẹ̀ èniyàn.”

“Mo bẹ̀bẹ̀ sí àwọ̀n arákùnrin mi pé kí wọ̀n jí. Bí iyípadà kò bá şẹ̀lẹ̀ kánkán láipẹ̀, èmi yóò fi òtítọ̀ náà hàn fún àwọ̀n èniyàn; nítorí ipò àwọ̀n nńkan yíi gbọ̀dọ̀ yí padà; àwọ̀n ọ̀kùnrin tí a kò tii yí ọ̀kàn wọ̀n padà kò gbọ̀dọ̀ tún jẹ́ alákóso àti olùdarí nínú işẹ̀ pàtàkì àti mímọ̀ bẹ̀ mọ̀. Pèlú Dafidi a fi ipa mú wa láti wí pé, ‘Ó ti tó àkókò fún ọ, Olúwa, láti sìşẹ̀: nítorí wọ̀n ti sọ̀ ọ̀fin rẹ̀ di asán.” Special Testimonies, 30, 31.